

Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка
Факультет іноземної філології
Кафедра слов'янської філології та загального мовознавства

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри слов'янської філології
та загального мовознавства

 С.Д. Абрамович

“ 29 ” серпня 2019 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ТЕОРЕТИЧНА ГРАМАТИКА ПОЛЬСЬКОЇ МОВИ

підготовки фахівців *першого (бакалаврського) рівня вищої освіти*
за освітньою програмою *Польська мова і зарубіжна література*
спеціальності *014 Середня освіта (Мова і література (польська))*
галузі знань *01 Освіта/Педагогіка*
мова навчання *польська*

2019 -2020 навчальний рік

Розробники програми: Н.О. Стахнюк, кандидат філологічних наук, старший викладач

Ухвалено на засіданні кафедри слов'янської філології та загального мовознавства

Протокол № 8 від «29» серпня 2019 року

ПОГОДЖЕНО

Керівник
групи забезпечення освітньої програми

Зміст робочої програми навчальної дисципліни

1. Мета вивчення навчальної дисципліни:

Мета дисципліни: Теоретична граматики належить до числа дисциплін лінгвістичного циклу, загальною метою яких є прищепити студентам міцні та глибокі знання, що розкривають діалектико-матеріалістичне уявлення про стан мови в сукупності і взаємозв'язку його різних сторін, необхідних для раціональної постановки і безперервного удосконалення процесу навчання практиці мови досліджуваною мовою.

Для досягнення мети навчальної дисципліни „**Теоретична граматики польської мови**” в процесі її викладання необхідно вирішити такі **завдання**:

1. Теоретично висвітлити основи граматичної системи польської мови відповідно до сучасного стану лінгвістичних знань і у світлі загального діалектико-матеріалістичного навчання про мову як суспільного явища.

2. Увести студентів у найбільш важливі проблеми сучасних досліджень граматичного складу польської мови.

3. Розвинути в студентів уміння застосовувати теоретичні знання по граматиці мови до практичного викладання польської мови в школі.

4. Розвинути в студентів уміння самостійно переробляти поточну наукову інформацію з граматичних досліджень мови і знаходити в ній елементи, необхідні для впровадження у викладацьку практику.

Студенти повинні знати: основні теоретичні положення дисципліни, визначення основних термінів (мова, мовні рівні, синхронія, діахронія тощо); історичні віхи розвитку граматики польської мови та етапи її дослідження.

Студенти повинні вміти: аналізувати основні наукові досягнення лінгвістичних досліджень, застосовувати їх під час з'ясування мовних проблем; самостійно переробляти поточну наукову інформацію з граматичних досліджень мови і знаходити в ній елементи, необхідні для впровадження у викладацьку практику.

2. Обсяг дисципліни

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни
	денна форма навчання
Рік навчання	III
Семестр вивчення	V
Кількість кредитів ЄКТС	4
Загальний обсяг годин	120
Кількість годин навчальних занять	40
Лекційні заняття	20
Практичні заняття	20
Семінарські заняття	-
Лабораторні заняття	-
Самостійна та індивідуальна робота	80
Форма підсумкового контролю	екзамен

3. Статус дисципліни: вибіркова дисципліна самостійного вибору навчального закладу, професійної підготовки

4. Передумови для вивчення дисципліни: практика усного і писемного мовлення польської мови, практична граматики польської мови, вступ до мовознавства.

5. Програмні компетентності навчання:

ЗК 07 Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 10 Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 13 Здатність проведення досліджень на належному рівні.

ПК 1 Здатність формувати в учнів предметні компетентності.

ПК 10 Здатність інтерпретувати й зіставляти мовні та літературні явища, використовувати різні методи й методики аналізу тексту.

ПК 13 Здатність здійснювати власне дослідження в освітній діяльності, узагальнювати й оприлюднювати результати розроблення актуальної проблеми (у фахових виданнях, виступах тощо).

6. Очікувані результати навчання з дисципліни:

ПРЗ 2 Обізнаний із елементами теоретичного й експериментального (пробного) дослідження в професійній сфері та методами їхньої реалізації.

ПРЗ 3 Знає мовні норми, соціокультурну ситуацію розвитку іноземної мови, особливості використання мовних одиниць у певному контексті, мовний дискурс художньої літератури й сучасності.

ПРУ 1 Уміє працювати з теоретичними та науково-методичними джерелами (зокрема цифровими), видобувати, обробляти й систематизувати інформацію, використовувати її в освітньому процесі.

ПРУ 4 Визначає еволюцію світових мов як систем; зв'язок мови і мислення, мови і мовлення, мови та писемності; мовні сім'ї та групи, мовні системи та підсистеми; основні теорії та напрями розвитку галузей мовознавства.

ПРУ 5 Порівнює мовні та літературні факти, явища, визначає їхні подібності й відмінності.

ПРУ 11 Здатний до рефлексії, має навички оцінювання непередбачуваних проблем у професійній діяльності й обдуманого вибору шляхів їх вирішення.

7. Засоби діагностики результатів навчання: екзамен, комплексний екзамен

8. Програма навчальної дисципліни:

Денна форма навчання

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин						
	разом	у тому числі					
		лекційні заняття	практичні заняття	семінарські заняття	лабораторні заняття	самостійна робота	індивідуальна робота
Змістовий модуль 1. Struktura gramatyczna języka polskiego / граматична структура польської мови							
Тема 1. Gramatyka jako część językoznawstwa. Części mowy / Граматика як частина мовознавства. Частини мови		2	2			10	
Тема 2. Deklinacja. Rzeczownik. Przymiotnik. Zaimek / Відмінювання. Іменник. Прикметник. Займенник		4	4			12	
Тема 3. Konjugacja. Czasownik. Imiesłowy / Дієвідміна. Дієслово. Дієприкметник, дієприслівник		2	2			10	
Тема 4. Liczebnik. / Числівник		2	2			12	
Тема 5. Nieodmienne części mowy / Невідмінювані частини мови		2	2			12	
Тема 6. Słowotwórstwo / Словотвір		4	4			12	
Тема 7. Składnia języka polskiego / Синтаксис польської мови		4	4			12	
Разом за змістовим модулем 1	120	20	20			80	

9. Форми поточного та підсумкового контролю: Педагогічний контроль здійснюється з дотриманням вимог об'єктивності, індивідуального підходу, систематичності і системності, всебічності та професійної спрямованості контролю.

Використовуються такі методи контролю (усного, письмового), які мають сприяти підвищенню мотивації студентів-майбутніх фахівців до навчально-пізнавальної діяльності. Відповідно до специфіки фахової підготовки перевага надається усному та письмовому, програмованому, практичному і тестовому контролю.

10. Критерії оцінювання результатів навчання

Поточний і модульний контроль, самостійна робота (60 балів)		Екзамен	Сума
Змістовий модуль 1 (45 балів)		40	100
Поточний контроль	МКР		
25 балів	20 балів		
		15 балів	

11. Рекомендована література:

Основна:

1. M. Bańko, Wykłady z polskiej fleksji, Warszawa 2002
2. Gramatyka współczesnego języka polskiego. Morfologia, red. R. Grzegorzycowa, R. Laskowski, H. Wróbel, wyd. drugie zmienione, Warszawa 1998
3. R. Grzegorzycowa, Zarys słowotwórstwa polskiego, Warszawa 1979
4. J. Strutyński, Gramatyka polska, Kraków 1999
5. A. Nagórko, Zarys gramatyki polskiej, Warszawa 2002

Додаткова:

6. H. Jadacka, System słowotwórczy polszczyzny (1945 – 2000), Warszawa 2001
7. Z. Klemensiewicz, Podstawowe wiadomości z gramatyki języka polskiego, Warszawa 1970
8. A. Nagórko, Zarys gramatyki polskiej, Warszawa 2002
9. Nauka o języku dla polonistów, red. S. Dubisz, wyd. drugie, Warszawa 1996
10. K. Michalewski, Termin „podstawa” i „baza” w słowotwórstwie synchronicznym, „Rozprawy Komisji Językowej ŁTN” XXXIV, 1988
11. J. Tokarski, Fleksja polska, Warszawa 1978
12. Gramatyka współczesnego języka polskiego. Składnia, red. Z. Topolińska, Warszawa 1984
13. S. Jodłowski, Podstawy polskiej składni, Warszawa 1977
14. Z. Klemensiewicz, Zarys składni polskiej, Warszawa 1963 (i wyd. nast.)
15. Nauka o języku dla polonistów, red. S. Dubisz, wyd. drugie, Warszawa 1996
16. Z. Saloni, M. Świdziński, Składnia współczesnego języka polskiego, wyd. czwarte zmienione, Warszawa 1998

4. Програма екзамену

1. Критерії поділу на частини мови. Граматичні категорії. Характеристика частин мови.
2. Іменник, його лексико-граматичні розряди.
3. Прикметник у польській мові, його лексико-семантичні особливості.
4. Утворення ступенів порівняння прикметників. Синтетичні, аналітичні та суплетивні форми прикметників.
5. Займенник і його класифікація за семантичними розрядами, типами словозміни.
6. Повні й короткі форми особових займенників, особливості їх вживання.
7. Числівник як частина мови. Граматичні категорії числівника.
8. Відмінювання числівників різних розрядів у польській мові.
9. Особливості сполучуваності числівників з іменниками.
10. Дієслово та його граматичні категорії.
11. Дійсний спосіб. Дієвідмінювання дієслів у теперішньому часі.
12. Дієвідмінювання дієслів у майбутньому часі.
13. Наказовий спосіб дієслів
14. Умовний спосіб дієслів і його утворення.
15. Дієприкметники активні і пасивні, їх творення, особливості вживання.
16. Віддієслівні іменники, їх категоріальна приналежність і місце серед інших дієслівних форм.
17. Незмінні дієслівні форми.
18. Прислівник як частина мови. Структурно-семантичні розряди прислівників
19. Ступені порівняння якісно-означальних прислівників.
20. Службові слова у польській мові.
21. Поняття про словотворення і словотвір. Основні способи словотворення в польській мові. Словотвірний аналіз.
22. Завдання синтаксису. Словосполучення і речення. Речення і судження. Висловлювання, речення, еквіваленти речення
23. Речення та його ознаки. Класифікація речень.
24. Головні члени речення.
25. Другорядні члени речення.
26. Однорідні члени речення. Способи поєднання однорідних членів речення.
27. Односкладні речення.
28. Порядок слів у простому реченні. Синтаксичний розбір простого речення.
29. Складні речення. Ознаки складного речення.
30. Складні складносурядні речення.
31. Складні складнопідрядні речення.
32. Безсполучникові складні речення.